

HALAS ÉS VIDÉKE.

Társadalmi és közművelődési hetilap

A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete k.-halasi fióktelepe és ügyvivőseinek hivatalos közlönye.

<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal: K.-K.-Halason, Vasút-utca 869. szám ide intézendő minden küldemény. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>Előfizetési díj: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 4 frt. Negyed évre 1 frt. Fél évre 2 „ Egy szám ára 10 kr.</p>	<p>Előfizethetni a lapra: a szerkesztői s kiadóhivatalban vasút- utca 869. szám alatt. Megjelen minden vasárnap.</p>	<p>Hirdetmények és nyilteéri közlemények minden egyes beiktatása után, ugyanis: városi, bírószági 3 frt., egyházi, egyeleti, társulati 2 frt., kisebb hirdetmény 1 forintért számítottak. Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.</p>
--	--	--	---

Képviselőtestület közgyűlése.

A múlt közgyűlésből kifolyólag egybehitt rendkívüli közgyűlés folyó hó 14-én lett megtartva a város tanácstermében. Daczára a javában folyó mezői munkálatoknak, meglehetősen számú képviselők voltak jelen, mi tekintve a 17 számból álló tárgysorozatot, s az abban felsorolt egyes fontosabb tetteket, zájossabb lefolyást ígért, mint a hogy valósággal történt.

Polgármester a közgyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére mindenekelőtt: Tóth János, id. Gyenizse Antal, Oáth Mihály és id. Hírláger Károly képviselőket kérte fel.

Először is ifj. Papp Mihály képviselő intézett kérdést a polgármesterhez a közgyűlésnek pénteki napra történt egybehívása miatt, miután emlékezni vél arra, hogy egy korábbi esztendőben megtartott közgyűlésen már határozat lett hozva az iránt, hogy a gazdaközönségre való tekintettel a közgyűlések mely napokon hívassanak egybe. Azonban polgármester azon kijelentésében, hogy 1881-ben hozatott ugyan határozat az iránt, hogy a rendes közgyűlések a téli hónapokban szerdán, a nyári hónapokban pedig vasárnap tartassanak, de a rendkívüli közgyűlések mindig akkor hívandók egybe, mikor azt a körülmények követelik, különben is a közbejött katonaiállítás és azon körülmény kívánák ezáltal a közgyűlésnek pénteki napon való megtartását, mert a regále ügybeni véleményes jelentésteire a megyehatalóság részéről f. hó 15-ike lett záros határidőül kifizetve — megnyugodott.

T Á R C Z A.

Akvinkum.

A Budapestre fölránduló vidéki utas aki csodálkozva szemléli ennek a világra szóló, gyönyörű fekvéssel bíró magyar fővárosnak rohamos fejlődését, szépségeit, fokozatos gyors gyarapodását és kulturális s egyéb tekintetekben való óriási előrehaladását, — a csodálkozásnak egy másik természetű hangulata ereszkedik reá érzelmeire, na a szl.-endrei vicinális vasút szárnyaira kelve, Ó-Buda házsorait elhagyva a vámsorompón túl, az ut mentén heverő kolosszális kőoszlopok romjaira veti tekintetét és szemébe ölik széles rommaradványával a város, a hol hajdanában, ezelőtt csaknem két ezredével római császárok osztogatták a törvényt és igazságot a népnek.

A római istenek közül az egyetlen igazi isten pusztító haragja hirtelen leszállott a sötét földre és Akvinkumot elnyelte az örök, végtelen semmiség. Nem maradt meg belőle semmi, csak tragédiája a szomorú végnek, s legendáját a hosszú idő is csak hézagosan tudta megőrizni a történelemnek.

A budai hegyek kimeríthetlen kőtestéből faragott vastag kőfal övezte körül Akvinkumot, a melynek 30.000 lakosa volt. Óriási építményei, templomaiak tornyai valamint nagyszabású amfiteatrumának oszlopai magasan kiemelkedtek az ég felé, tanuskodva ama kvalifikáció mellett, mi a város kulturális nívóját már külsőleg is kolosszális építményeivel megmagyarázni szokta.

Akvinkum császárválasztó város volt. 1600 évvel ezelőtt a római legiók itt kiállították ki Valentinianus trómai császárrá.

Ez az idő volt a városnak fénykora. A romok, a miket a helyszínén találunk a multnak néma, de hatalmas szöszölői. Az országút, a melyen haladunk, abból a korból maradt reánk, mikor még azon a római legiók izmos harcosai vonultak föl — s ez országút még ma is olyan sima, mint az aszfalt.

Az amfiteatrum kiásott maradványai előtt álmél-

1. A regálejog megváltása következtében csökkent városi jövedelmeknek kulturális célok szempontjából való pótlására vonatkozó alispáni végzés, valamint a városi tanács által ez ügyben szerkesztett véleményes jelentés felolyastatván, megvitalás alá került, hogy az esetleges hiány 50% egyenes vagy közvetett pótladó kivételése után volna-e fedezendő? Zila János ellenzi a fogyasztási adózás alá eső tárgyaknak további megterhelését különösen a hortermelésre nézve tartja azt kártékony következményűnek, miért is kijelenli, hogy ő az e tekintetben lett indítványt el nem fogadhatja. Csallakoznak hozzá id. Gaál Lajos, Balázs Imre, Kuti Szabó Imre s még többen. Tóth János képv. indítványt tesz az iránt, hogy veltessék ki ugyan a közvetett pótladó alapján, de a szóbanforgó 50% kihagyásával, miután az még előre ugy sem tudható egész határozottsággal, hogy a pótlandó összeg épen 50%-ot fog igényelni, hanem tartsa fenn a város magának azon jogot, hogy a mi majd annak idején szükségességnek fog mutatkozni, a közvetett vagy esetleg az egyenes pótladó rovására is kivethesse. Ezen indítványhoz Turó Lajos, Tanács József és Sándor Imre, később id. Gaál Lajos is hozzá járulván, a határozat is ez értelemben lett meghozva.

2. Az árvaszámadások a múlt közgyűlés alkalmából kiküldött bizottság jelentése alapján el lettek fogadva, miután pedig a felolvasott jegyzőkönyvből kiderült, hogy a könyvelés körüli szabálytalanságok az árvatári könyvelő mulasztása és képességihiányából származtak, többek indítvá-

nyára hosszas megvitalás és szavazás után határozattal emellelt, hogy a képviselőtestület megtagadja a polgármester által már c. esen bejelentett és Süss Károly árvaszéki könyve ellen indítandó fegyelmi vizsgálathoz s őt ezen gyűlésből kifolyólag hivatalától felfüggeszti s eddig húzott 600 frt fizetését a vizsgálat tartamára — felenyire leszállítja, egyidejűleg a vizsgálat foganatosításával polgármestert bizza meg.

Határozattal továbbá, hogy ezután az árvapénztárhoz a közgyűm és polgármester külön-külön kulcsot bírjanak.

Ezután közbevetőleg ifj. Gaál Lajos kérdést intéz a polgármesterhez, hogy mi alapja van azon doboltatásnak, hogy a város területén mutatkozó sertésorbáncz következtében a sertésvásár betiltatott. Erre Szeker Pál az állategészségügy felügyelővel megbízott rendőrkapitány kijelenli, hogy miután a szomszédos Szeged város területén hivatalos értesülések alapján az orbáncz kiűtött, s az állatorvos legutóbb néhány illt ellullott sertést felbonczolván, a bonczolási jegyzőkönyv értelmében az ellullott sertéseknél az orbáncz tüneteit konstalálta, kötelességének tartotta addig is míg a miniszterium ez irányban intézkedik, a sertésvásárt betiltani.

3. A tanyai iskolák építése tárgyában jelentés felolvasatván, tudomásul vétetett s a tavalyi bizottság meghagyatni határozatott.

4. A pótköltségvetés a napirendről levécteni és kinyomatni határozatott.

5. A közpénztár megvizsgálása tárgyában

kodva áll meg az ember és föltámad a 2000 éves kép minden mozgalmával, minden szokásaival és alakjaival. Mintha látnók amint az amfiteatrum kapui a közönség előtt megnyílnak, s emberek lízezrei lépik el a néző tért. Az oszlopos emelvényen megjelenik a császáralak lakja, s mikor kezével int, elesendesül minden. Kezdődik az előadás.

Három vasravert rabszolgát, vezetnek elő a podiumra. Leszedik róluk a lánczot gyilkos vasat adnak kezükbe, hogy a közönség mulattatására megöljék egymást. Fölhangzik a jelszó! A nép elfojtott lélegzettel figyel.

Most kezdetét veszi a viadal. Az aczélok esaltogása szikrákat szór szét a porondra. . . . Az egyik elbukott. . . . A győztes most markolatig döfi kardját ellenfelének testébe. A vértöcsa láttára zúgó tapsvihartör ki a közönség soraiból.

— Recipe ferrum! — zug a nép, s a győztes most a másik ellenfelének megy neki fenevadként. . . . és folyik a harc tovább. A vér láttára ismét felzug a taps és elnémul megint. . . .

Az álmodozót fölébresztli a vicinális vasut fűtnye. . . . kétezer év után most meglátja a jelent. . . . Most is harc folyik, a kultura harca.

A híres római „öt forrástó” fölött a humanizmusnak emelték templomát. A római világ letűntével a forrás kiaknázatlanul öntötte vizét a közeli Dunába, egészen a mai időkig. Csak a szomszédos községek lakói akik jól ismerték a meleg forrás gyógyhatását, keresték fel sűrűn a felbugyogó forrás meleg vizét. A forrás gyógyhatása különösen az utóbbi időben az orvosi körök figyelmét is magára vonta.

Ringer budapesti szállodatulajdonosban az a páratlanul zseniális eszme támadt, hogy az „ötforrás tavat” egész környékével, a gyönyörű fekvésű római ligettel együtt megvásárolta, hogy rajta a kor minden igényeinek megfelelő új római fürdőt építsen.

A meleg forrás víz vegyi tartalma kétségtelenné teszi annak gyógyhatását. Minden forrásból bőven ömlik a ragyogó tisztaságú víz.

Maga a „római liget” is gyönyörű kiránduló he-

lye lesz a fővárosnak. Az évszázados platánok között van a liget vendéglője. Innen arnyas akácfasor vezet le egész a Dunáig, s jobbról-balról sűrű erdő terjed, mely szintén sok arnyas pihenőt kínál.

A vendéglő és fürdő épület előtt egy a maga nemében páratlan nagy fűzfa terjeszti szét lombjait, az épület mögött pedig az „öt forrástó” terül a maga elragadó szépségében.

A tó három ölnyi mélységű, s ennek daczára olyan kristály tiszta, hogy a fenekén képződött megkövült növényzetet, s a nap minden színében tündöklő kagyló csoportokat tisztán lehet látni.

A tó fenekén fantasztikus alakzatokból valóságos kis városi lát az ember. Itt egytornyos, kupolás, oszlopos ház, amott apró lakó házak, közöttük hosszú sorban elvonuló fenyőfa alaku zöld képződmények, valamivel távolabb nagy pompájú építmények sorozata vonul végig.

De van a „római fürdőnek” is olyan modern nevezetessége, a milyennek párját alig lát az ember Európában. A forrás lefolyó vize egy óriási kerék alatt szalad át rohamosan s a vizimalom formájú kerék erős dübörgéssel forog a víz erő hatalma alatt, s nem is malomkövet hajt ám, mint a hogy ezt az ember gondolja — nem, hanem valóságos villamos gépet. Este az egész telepet villamos lángok világítják meg nappali fényükkel. A vendéglő földött helyiségében levő villamos lámpa 1000 gyertyaláng fényét szorja szét maga körül.

A római fürdő vadregényes szépségeit legjobban személyes tapasztalat után lehet élvezni. A főváros közönsége ezrenként zárandokol ki máris.

De nem is csoda! . . . Itt egy rakáson annyi nevezetessége van a fővárosnak, hogy senki sem sajnál időt és fáradságot, hogy megtekinthesse.

Akvinkum, a római fürdő, a nagy vízvezeték, az amfiteatrum gyönyörű romjai, mind megannyi látványosság. . . . hát még az új római fürdő?

A fővárosba ránduló vidéki közönségnek figyelmébe ajánljuk Akvinkum és az új „római fürdő” megtekintését.

Fekete A.

felvett bizottsági jelentés alapján a számadás jóváhagyatott, az észrevételek s a tanács felvilágosító nyilatkozata valamint a tárgysorozatnak az idő rövidségénél fogva már nem tárgyalható 12 hátralévő pontjai a jövő gyűlésen fognak előterjesztetni.

Végül Dr. Dobozy István főorvosnak a kért 3 heti szabadságidő készséggel megadatott.

Mindent a népert.

Magyarországon a nép fogalma allott, leginkább a földműves osztályt értjük, ezért valahányszor a nép szenvedéseiről, erős küzdelmeiről, jogos óhajairól beszélünk, ezekből az oroszlátrész a földműveseket illeti. Ezekért tenni, áldozni, ezeknek anyagi és szellemi jólétét előmozdítani, minden hazafinak legszentebb és legigazabb kötelessége. — S hogy a törvényevők is rajóttek ezen igazság beismerésére, bizonyítja az, hogy a kormány kebelében egy önálló s egyedül a földművelés ügyének szolgálatával foglalkozó, földművelési miniszteri üzemot alakított, mely ha nem akarja hogy teljék üres, törekvése meddő legyen, jelszóló működése irányúul, az fogadja el, **Mindent a népert.**

Oh! mert ha kedves hazám minden tájkán boldog, gazdag nép veti, szántja a földet, akkor e hon virágzó és hatalmas lesz.

A szép alföld délibábos mezein a felföld bérezes hegyein és mély völgyein a dunántúli dombos vidék áldott földjén s a tenger mosta partok munkásai, földművesei, ha a kormánytól a szükséges támogatásba, a törvényhozás részéről kellő figyelembe részesülnek, akkor nem lesz a földművesek helyzete oly válságos s munkájuk jutalma nem nélkülözés és szegénység, de megelégedés, gazdagság leendő.

Mindent a népert, ezt kiáltjuk mi az önálló földművelési miniszter urnak, s ugyanezeket követeljük is ama követelményeinket, melyek betöltését a nép joggal várhatja a földművelési kormánytól.

Legelőször szükséges, hogy az adó rendszer jelen igaztalansága legyen megváltoztatva.

A földet eldugni nem lehet, így a földműves adója mindig erősen növekszik, mert a pénzüzsének pénzeit eltagadhatják, ezért a kormány ne egyedül a földre támaszkodjék az adókövetéseknél, de ezeket könnyítse és a pénzre szabjon több adót.

A földnek jövedelme egy évben egyszer vehető ki. Az többször megforgatni mint a pénz nem lehet, s míg a pénz, ügyes forgatással mellett — mint a tapasztalat bizonyítja — 60—70%-ot is hoz, addig a föld alig hoz 4—8%-ot. A földadó leszállítása élet kérdése a földműveseknek. Ezt tegye tanulmány tárgyává a földművelési miniszter, akkor betölti hivatását. Mert ha megtekintti a miniszter ur a mostani adózást, be kell látati, hogy a földművesek ugyszóva, az államtól hasznabérbe bírák, saját tulajdonukat képező földbirtokukat.

És most rátérek a másik fontos tényre, az illetékekre, a százalékokra.

Ez is igen magas, úgy 5—6 változás esetén a birtok újra vettetik az államtól. Ezt is le kell szállítani, ha a kormány a földművesek léalapját meg nem akarja ingatni, s az eddig divó fizetési rendszert meg kell változtatni.

Ugyanis, most azaz eljárás, hogy kiszabják a százalék mennyiségét és 30 napi fizetési kötelezettséggel megállapítanak, ennek elmultával végrehajtás útján beszedik a százalékokat.

Ez igazságtalanság és nemzetgazdasági elvekkel ellenkező eljárás.

Bélepek a birtokba s a nélkül, hogy abból csak egy krajczár hasznot is vettem volna, már fizetnem kell; így az állam, a helyett, hogy segítene talpra állni, inkább meglogja az üstökömet s a többi beruházásokat követelő, kenyszerítő szükséggel cibál, rángat s beledönt az adósságba. Ezt el kell harítani.

Az állam követelése biztosított, mert azaz ingatlan elválaszthatlan és vele járó járuléka, ha ez így van, ne legyen az állam kápszi, rut rövidlátó, a földműves ellen-sége, hanem adjon utat, módot, hogy a földműves az államnak járó százalékot a föld hasznából fizethesse ki.

Ezért nagyon helyes lenne, ha a kiszabott százalékok, a földművesek által 4 év alatt fizetnének, s erre az időre kamatot nem fizetnének.

Ez a kérdés igen fontos, s nagyon kérem a földművelési miniszter urat, legyen szíves tanulmánya tárgyává tenni s erre nézve rendelkezésére bocsáljuk erre vonatkozó nézetünk bővebb kifejtését. — Mert az felette szükséges dolog, hogy a kezdő gazda elé ne gátakat, nehézségeket emeljünk, de inkább segélyre legyünk.

Most már menjünk át, a mezőgazdasági kamarákra. Sokan a gazdasági egyesületek és szaktudósok közül sürgetik a gazdák kamarája alakítását, hogy ezek legyenek kormányzói és ügyekben eljárói a földműveseknek. És ha megtekintjük a gazdák sajátos helyzetét, azoknak száz és száz fele ügyeit, melyeknek gyors elintézésétől függ a földművesek érdekeinek kielégítése, akkor szívünkben kívánjuk, hogy ezen gazdasági kamarák mielőbb létre jöjjenek. Van most már sok oly törvényünk, mely a földművesek munkakörére vonatkozik, ezek összesítése lenne szükséges és a gazdák kamarája kezébe kellene letenni.

Ez gyökeres újítás lenne s mondhatom, hogy a gazdákat óriás tehertől sokszor érzett méltatlanságtól mentené meg, a mostani csiga gyorsaságú eljárás átkát venné le a gazdák válláról.

Végül szölok azon pénzáldozatról, melyet a kormány eddig a földművelés támogatására fordított.

Először is állított vándor tanárokat minden szakban, s ezek működése elenyésző semmiség. Kapkodás, kacsingatás volt a nagy ügygel szembe. Ezt el kell törölni s a tanári iskolákkal, mint a gazdasági területtel kell behozni, hol a parasztiut meghagyják paraszt sorsába és munkájába, nem bujtatják pantolóba, s nem tanítják urakodásra, hanem elmélet, ügyességét fejlesztik s az okszerű gazdalkodásra, a gazdasági tudomány kedvelésére gyakorlatilag elvezetik. S tapot nyujtanak később népszerű folyóiratok oleső terjesztésével, melyek a földművesnek kellemes szorakozást nyujtanak. A vándor tanári fizetést okszerűen és ezélnak megfelelően használja fel a kormány.

A gazda egyleteknek adományozni szokott pénzt ne forgácsolja el, adjon annyit, hogy azon állandót le-hessen teremteni, vagy ne adjon semmit, de ő maga teremtsen minden megyében oly intézkedéseket, melyek a gazdák kívánságát kielégítik.

Az állattenyésztés minden ágára a lötenyésztés emelése rendszerét állítanám, a lö fedzetelési állomásokkal a bika llomásokat egyesíteném, csak így varhatjuk a marha tenyésztés biztos emelését. Az a pénz, melyet most az egyes gazd. egyletek részére ad, a kormány bika beszerzésre, helytelen, céltalan. Jobb volt sokkal míg a kormány ezt maga kezelte.

De nem folytatom jelenleg tovább azon óhajokat, melyeknek teljesítését várom a földművelési miniszter-től. Elég az egyelőre, jelzi ez azt, hogy gyakorlati működést várom a kormánytól. Röviden ezekben összpontosítom az elmondottakat.

1. Kívánom, hogy az adórendszer, az illeték kiszabás és beszedés igazságos alapra legyen fektetve s abban a földműves sajátos helyzete tekintetbe vétessék s az állam érdekének biztosítása mellett, a földműves érdeke ne sértsessék.

2. Kívánom, hogy a földműves ügyét illető gazdasági kérdések, sérelmek, egyszóval erdő, víz, eseléd, mező rendőrségi eljárások a gazdasági kamarákra bízassanak.

3. A kormány áldozzon a mezőgazdaságra a befolyó állami adókból, de gyakorlati és ezélnak megfelelően. A gazdasági tudományok adjon szakművelőket, állandó tanintézeteket. Az állattenyésztésre vonatkozólag helyes intézkedéseket várom.

4. Végül óhajtluk, hogy miniszteri biztviselőkül, s minden megbízottjainal gazdák alkalmaztassanak, így lesz jövőre elkerülve az a sok viszás dolog, melyek a multban az elméleti egyének által el lettek követve.

Mindent a népert ez az én véleményem nyem szerint egy ezzel, mindent a hazáért.

A kiegyezés ideje óta mezőgazdaságunk alapos gyógyítására semmisen történt, ez kenyeleien vagyok kijelenteni. Egyes mozzolódások, kiállítási fényességek, nem gyökeres reformálói a nagy ügynek. Ez nem dícséret a kormányra, de ez való, de ez igaz.

Szivre kezét Uraim! még van idő, ne a felületeri uszszunk, de hassunk a mélyre, az élő gyökérre, s tegyünk a földművelésért annyit, a mennyit a haza szent ügye megkíván.

Legyen már itt az ideje, hogy a népre gondoljunk. Tegyük mindent a népert s a haza fényre derül.

Vasadi Balogh Lajos.

Iskolai évzáró ünnep.

A helybeli ref. főgymnázium önképző köre e hó 16-án délután tartottamag szokásos évzáró ünnepét. Bár az idő kedvezőtlennek mutatkozott, mindamellett a városi előkelő közönség ez alkalommal is szép számmal jelent meg az ifjuság és díszes ünnepén, úgy, hogy az iskola árnyekos udvarát csaknem egészen megtöltötte. Az ünnep Korda Imre tanár, önképzőköri elnök megnyitó beszédével kezdődött, melyet a következőkben közlünk:

„T. közönség! Fogadják őszinte köszönetünket azoz szíves érdeklődésért, melyet díszes és nagyszámu megjelenésökkel iskolánk iránt ez alkalommal is tanusítottak. Ritkán esik, nálunk esztendőben csak egyszer, az iskolai köröknek és a közönségnek így ünnepies találkozására, s alkalomszerű ilyenkor egy pár szót szólni azon viszonyról, mely nálunk az iskola és a városi társadalom közt fennáll.

A ki városunk és iskolánk közviszonyait némileg ismeri, csakhamar azon tapasztalatra jut, hogy itt az iskola belélete és a városi társasélet egészen egyforma mintára van alakulva, s a kettő közt a lehető legtökéletesebb analogia és egyöntetűség mutatkozik. Egészen egymás képre és hasonlatosságára van teremtve, s egyik a másikat az utolsó vonásig hiven tükrözi vissza.

Városunk társas életét tudjuk mily szépen megkülönbözteti más hasonfelfűtségű városokétól az egysesek közt itt egymás iránt uralkodó kölcsönös szeretet és jóakarát, az összetartás, az érdem megbecsülése, az egymás elömetelén való őszinte öröm, az a szíves nyajasság és előzékenység, mely még az idekerülő idegenekre is oly ellenállhatatlan vonzó erőt gyakorol. Mind e szép jellemvonások és tulajdonságok ép ily mértékben feltalálhatók iskolánk belső életében is.

Ez nem is lehet máskép. Az iskola és a városi társadalom annyi és oly benső vonatkozásban állnak egymással, hogy a kölcsönös befolyásolás folytonos és állandó, az egymáshoz való idomulás processusa szaka-

datlan s ekkép végre is e kettőnek egyformává kell válni. A városi társasélet szereplő alakjait tulnyomó részben ez az iskola nevelte; ennek szellemét szívták be ifju korukban, az ebben uralkodó hangot és felfogást, az itteni gondolkozásmódot és világnézetet vitték ki magukkal az életbe; s tanáraink nagy része valoban benső megelégedéssel tekinthet városunk kellemes társadalmi viszonyaira s az azok közt szereplő irányadó szemlélyiségekre, kik hiven alkalmazkák az életben is azon elveket, melyek zsenge ifjukorukban beléjük oltattak.

De míg egyfelől az iskolai uralkodó elvek nevelő és idomító befolyása meglátszik társaséletünkön; addig másrészt az iskola is nem kevésbé alá van vetve a városi társasélet hatásának. Tanárai ott élnek ennek kö-reben, s a mindennapi környezet üdvös hatásának lehetetlen volna ellenállniok. Társaséletünk kellemes viszonyai uralkodnak tehát az iskola életében is, a minék üdvös hatását mind a kollegialis együtt működésre, mind a tanuló ifjuságnak nevelésének szent ügyére ki tagadhatna? Ekkép a régi kipróbált közszellem kívül és belül folytonos élesztést nyerve, átláptalálódik az a felnövekvő új nemzedékekre is; s ezt tudva bizton és jó reménnyel tekinthetünk a jövőndőbe, azzal a meggyőző-ződéssel, hogy városunk társas életének mostani helyzete és állapota egyhamar megváltozni nem fog.

S az új nemzedékben már az iskola falai közt fejlődik bizonyos közszellem. Mert régi igazság az, hogy az ember jelleme az iskolában alakul még, azon folytonos befolyás hatása alatt, melynek tanítói és pályásai közt állandóan ki van téve. Mi, kik az ifjuság fejlődés ér-kölesi és szellemi sajátosságait ismerjük és naponként észleljük, jó lelekkel elmondhatjuk, hogy ez már most is egészen azon forma felé közeledik, melynek mintáját feljebbvalóiban és iskolán kívüli környezetében látja. E körülményben pedig a mennyi érdeme van az iskolai hatásnak, ép annyi van a városi társas életnek is, melyben ifjaink idejük nagy részét eltöltik s melynek legkö-rét belebelik.

Az iskolai élet és a városi társas élete tehát ily hű tükröi levén egymásnak, nem esoda ha valódi öröm-ünnepe mindkettőnek e mai nap, midőn ez udvar árnyekos fái alatt találkoznak, s ez alkalommal is szorosabbra fűzik ama kötelekeket melyek éket oly sokszoros kapcsolattal összekötik. Legyenek üdvöz!

A beszéd elhangzása után az intézet énekkara Kücken normandialát adta elő Balogh László enektanár vezetése alatt, jó betanulással és meglepő szabotassággal.

Majd a titkári jelentést olvasta föl Dekáni Gusztáv VIII. oszt. tanuló, előadván az ifjuság kebelében fennálló egyesületek működéséről az adatokat. Ezek szerint az önképző kör e tanevben 46 taggal alakult meg, e szám azonban halalozások és távozás folytán 39-re szállt. A kör 23 gyűlést tartott; melyen megbíráltak 53 dolgozatot s abból előadtak 36-ot, és pedig díszrettel 8-at. Szavaiat az egylet gyűlésein volt 63, melyből 19 dícséretesnek találtatott. A kör alapitójé 200 ft; tagdíjakból e napig befolyt 19 ft 30 kr. — Az önszegély egy-let Szamary Sándor tanár elnökele alatt 212 taggal alakult meg, s a lefolyt évben 27 tanulót segélyezett összesen 129 ft 90 krral. Ez önszegély egylet alapitójé 1484 ft 16 kr. A zenekarnak ez évben 6 tagja volt, kik 10 zenedarabot, az énekkarnak 40 tagja, kik 8 énekdarabot tanultak be.

A műsor 4. pontja Papp Mihály helybeli zenetanár keringője volt, melyet az intézet zenekara adott elő, szintén Balogh László főgymn. zenetanár vezetése alatt. Ugy az előadott darab, mint az igazán művészi előadás nagy hatást keltett.

Következett a pályanyertes művek jutalmazása. Az önképzőkör ez évben 10 pályatételt tűzött ki, melyek közül azonban kettőre nem érkezett pályamű. A többiekre beérkezett összesen 11 dolgozat, melyekről a bírálat felolvastatván, a szerzők neveit rejtő jelíges le-velektől rögtön felbontatták s a pályadíjak a közönség el-jenzése közt osztattak ki a nyertes dolgozatok szerzői-nek. Ezek a következők: Kovács Kálmán VIII. oszt. ily című dolgozattal: „Nepvelvnyagományok a halasi nép ajkáról lejegyezve“ 2 drb aranyat nyert. A dolgozat a molnár és takácsmesterségek műszavait tartalmazza s azonkívül több gyermekverset és egy karácsonyi mysteriumot közöl. Egy drb aranyat nyert Vass Árpád VI. osztálybeli tanuló egy Erdősi Sylvester János ele-téről és működéséről szóló dolgozattal. Ugyancsak Vass Árpád nyerte a 4. sz. pályadíjat, szintén 1 drb aranyat, a körmondattal szóló értekezésével. Fábrián Rezső VII. oszt. tanuló 1 aranyat nyert e kérdésről szóló szonoki beszéddel: „Hogyan erősödhetik a magyar faj? Elbeszélésre két darab pályamű érkezett, egyik a díjat: 1 drb aranyat megnyerte, szerzője Marberg Sámuel VII. oszt. tanuló. A következő díjat ismét Vass Árpád VII. oszt. tanuló nyerte Heine 4 dalának fordításával, melyre 3 ezüst ft volt kifizetve. Végre Kovács Kálmán nyert meg egy utolsó pályadíjat t. i. egy es. es kir. aranyat a melyet egy névtelen jöltető aján-dokozott a körnek; e nyertes mű a XVI. század lyrai költészetéről szól.

A szavaltai versenyben négyen vettek részt, s minthogy 4 pályadíj volt kifizetve, csupán a sorrend felett történt a versenyzés. Az első díjat 1 drb aranyat nyerte Vass Árpád VII. oszt. tanuló, ki Petőfi „Apostol“-ából szavalt egy részletet; a második díj 3 ezüst ft Müller Lajos VII. oszt. tanulóé lett, ki Zalárnak „Zízim-jét szavalta; a harmadik díjat 2 ezüst forintot nyerte Rosos Lajos VIII. oszt. tanuló Csáktornay Lajos egy ügyes satyrájával, melynek címe „A kisasszony nagyra lát.“ A negyedik díjat Kézmárki András VIII. oszt. tanuló nyerte Vörösmarty „Szép Ilonka“-jával.

A program többi részét ének és zenedarabok töltötték ki, melyek közt különösen tetszéssel fogadták énekar által előadott gyönyörű népdalok. Végül Kovács Kálmán VIII. oszt. tanuló, az önképzőkör alelnöke vett búcsút egy rövid, de igen sikerült beszéddel tanulóitól s az intézet tanáraitól.

Az előadások befejezte után Szilády Áron lelkész úr, a főgymn. igazgató tanács elnöke, beszédet intézett a közönséghez szintén az iskola és az élet közti viszonyt véve föl témánál. Kifejté, hogy ha bár ezeknek egymásra hatása tagadhatatlan is, arról szó sem lehet, hogy az iskola az életet és társadalmat irányozza, még kevésbé azonban arról, hogy az iskola irányára a rajta kívül álló tényező elhatározó befolyást gyakorolhassanak. A társadalom nem várhat az iskolától egyebet, minthogy az feladatát híven és lelkiismeretesen betöltsé, s az iskola a társadalomtól szintén nem várhat egyebet, mint jóakaratot és aldozatkészséget. Hiszi, hogy mint az egyik megtörténik, azonképen nem lesz hiány és fogyatkozás a másikban sem.

A zárószóval ezzel véget ért, s a közönség a tornaudvarba vonult az ifjúság tornavizsgájának megtekintésére. Az eredmény — tekintettel a rövid tanidőre — meglepő volt. Az elismerést méltán megérdemli Rotschek József tornatanár is, ki ügyes tanmódszerével a tanulóknak oly ambíziót bír kelteni, hogy többen közülök a tornaművészet bizonyos fokáig eljutni iparkodtak.

A 2 öles táv- és 1 öles magasugrásnál különösen kitűntek: Kinkél János, Csavrak, Aradszky, Főrcs és Gulyás Jenő tanulók; a bakon: Kinkél, Bekker és Narancsik Lajos; — a nyújtón: Kinkél, Narancsik Lajos Nagy Kálmán, Gross, Decsi József, ifj. Kmeth Imre, ifj. Gaal Sándor, Papp Béla, Paczolay Béla és Hartmann Pál; — a gyűrű hintán: Kinkél, Narancsik Pál, Nagy Kálmán, Bekker, Diel Gottfried; — a trapezon Kinkél, Aradszky, Nagy, Paczolay István, és Papp Béla tanulók. Végül az iskola rajztermében kiállított rajzok és mintázások megtekintése után a közönség elégedetten távozott.

Heti hírek.

A vonatról leugrott. Somogyi Pál apatini illetőségű örült folyó hó 15 és 16-ika közötti éjelen a robbogó vonatról a sötét közelebe leugrott, de elfogott. Jelentékeny sérülést nem szenvedett.

Hatósági közeg sértegetése miatt Gaál János nevű dohánykertész 80 ft., esetleg 8 napi elzárásra ítéltetett.

Verekedés miatt Kiss Sándor halasi lakos 6 napi elzárásra ítéltetett.

A napszám emelkedése folytan sok panasz merült fel a gazdák részéről cselédjeik ellen, hogy őket otthagyják. Eddigélé már körülbelül 20—25-öt bűntetett meg a kapitányi hivatal 10—15 napi elzárással, figyelemzetjük joakarólag a cselédek ne hagyják magukat eltántorítani, mert nem csak hogy a büntetés fokozására lesz kénytelen a hatóság, hanem a később okvetlenül bekövetkező munkapangás alkalmával hely nélkül fognak maradni.

Lopások a vásár alkalmával. F. hó 17-én az orsz. vásár alkalmával több olyan házaknál a hol a lakók a vásárban voltak ismeretlen tettesek alkulesokkal a lakásokba hatoltak, s többek között Sárközy Sándortól 50 ft., Gyenizse Károlytól 2 drb aranygyűrűt és 2 drb selymekendőt, Kalmár Imretől 5 ft 3 krt és egy selymekendőt elloptak. A nyomozás eddig amnyit kiderített, hogy a tettesek szabadkaiak voltak.

Felakasztotta magát Pákozdy Imre szőlőművelő f. hó 14-én. Sokan menyét vádolják, ki vele nagyon rosszul bánt.

Majsai napszámok figyelmébe. Több furfangos napszám az az hírt terjesztett — hihetőleg hogy a majsaiakat elriassa — hogy a halasi kapitányság a majsaiakat az itteni munkától eltiltotta volna, a halasi rendőrkapitány erről értesülvén, rögtön megkereste a majsai előjáróságot az iránt, hogy ezen hír alaptalanságáról a közönséget publikáció útján értesítse.

Az ipartestület nyári mulatsága alkalmával tartott verseny eredményéről voltak a következő tudósítást: **I. Futó verseny akadálytalp.** Jelentkeztek: Gönczöl János, Topolyai János, Csincsik József, Kémery Benő, Farkas Sándor, Ország Sándor, Lakos Sándor, Kossa Ferencz, Puskás Gergely, Mihályi József, Farkas Béla, Csavrak László, Garbai István, Thorma István. Az első díjat (egy üveg magyarai bor) nyerte Csavrak László. A második díjat (egy doboz szivar) Kossa Ferencz. A harmadik díjat (trejtett huszas egy négyszögletű szilvavizzell vastagon bekenet kalácsba) nyerte Garbai István. **Zsákfutás** versenyénél az első díjat (5 üveg sör) nyerte Kémery Benő, a második díjat (egy értékes esomag) Lakos Sándor, harmadik díjat Csincsik József. **III. Női akadály futás** versenyénél 3 hölgy jelentkezett, Kémery Tini, Kossa Irma, Ivanics Anna, s a kitűzött díjat (egy diszes csokortartó) nyerte Kémery Tini. **IV. Férfi szavaló versenyénél** Rosos Lajos szavalt „Az én lakasom“ Tompatól, Tar Antal „Csárda romjai“ Petőfitől, Steiner Sándor „Örült“ Petőfitől, Kémery Benő „Hazaról“ Petőtől, Csincsik József „Valesi hárdok“ Arany Jánostól, Erényi József „Vandor legény“ Petőtől. A kitűzött díjat (egy diszes szivartartó) Kémery Benő nyerte el. **V. Női szavaló versenyre** pályázó nem jelenkezett a diszes varró vánkos jutalom ki nem adatott. **VI. Férfi dalversenyénél** Kossa Ferencz, Csincsik József, Kémery Gyula, Kémery Benő, Erényi József, pályáztak a kitűzött díj 1 magyarkönyv díszkötéssel, a bíráló bizottság Kossa Ferencz és Csincsik József között megosztott vélemény eltérés folytán — két ízbeni titkos szavazattal Csincsik

Józsefnek adatott ki. **VII. Női dalverseny** díjat 1 szép „virágcsokrot“ Kémery Ida k. a. kapta. **VIII. Fazéktörés versenyre** Bornemisza János, Leicht Károly, Far Antal, Erényi József, Csincsik József, Kémery Gyula, Martini József, Németh János, Székely Dániel, Fehér Károly, Topolai János, Thorma István jelentkeztek, hosszas mulatságos jelenetek után a kitűzött díjat egy hónapos malacot nyerte Fehér Károly. **IX. Dijkuglizás.** Nagy érdeklődés között folyt le számos közreműködő igyekezett a jutalmul kitűzött „óriási parisi hurkát“ elnyerni. Végre Gönczöl Jánosnak adatott ki. **X. Kötél és pózmaszás** az est homályába szinte számos versenyző közreműködésével történt meg, az első díjat 10 drb brittanika Csavrak László; amásodik díjat 25 perecz Paczolay István nyerte. **XI. A szőlővész** a beállott sötétség és a táncolni óhajtó fiatalok türelmetlenkedése miatt elmaradt, végül „kivilágos kivirragtató jövedű táncmulatság“ fejezte be a valóban jól sikerült mulatságot.

Jókai Mór újabb regényeiből Révai testvérek kiadóhivatala (Budapest, IV. váci utca 1.) eddigélé összesen már 97 füzetet bocsájtott ki. — valóságos kis könyvtár képez már is ez a halmaz könyv, összesen alig husz forint. — Önkénytelenül is anyagi oldalról fogjuk a dolognak legelőször, mert drágának elhisztelt könyvpiacunkon valóban rendkívül csekélynek kell mondanunk, ha alig husz forintért teljes tizenhat kötet birtokában vagyunk, kivált, ha ez a tizenhat kötet mind Jókaitól való. — A lélekidomár, e regény, melynek szépségei kifogyhatatlanok, mely Jókait ismét abban az utólréhetetlen nagyságban tünteti fel előttünk, melyben az ő geniusa a 70-es évek elején ragyogott, — mely regényirodalmunk ismét oly művel szaporítja, milyent az utolsó évtizedben a külföld sem igen produkált, — ez a nagyszabású, hatalmas alkotás ép a füzetes vállalatnak képezi legújabb részét és most már ez a regény is a negyedik kötet vége felé jár. — Nem vagyunk barátai a füzetes vállalatnak, mert sajnosan tapasztaljuk akárhányszor, hogy nagyhangzú cizmek alatt, jobbra a külföld silány termékei, még silányabb fordításokban ezer számban lépik el a szegény emberek hajlékait, hova azokat lelkiismeretlen, de élelmes ügynőkök sok rábeszélés árán, meg aztán jó pénzért becsapászták, de ha látjuk, hogy Révai testvérek ép ezt akarják ellensúlyozni, hogy pár krajczárért ők Jókait akarják a nemzet közkinésévé tenni, ezt a hazafias törekvést nemcsak nekünk kell támogatnunk, de lelkünk egész hevével buzdítjuk támogatásra minden olvasóinkat. A lélekidomárnak eddigélé 19 füzettel bírjuk, a kiadóhivatal akár egyszerre, akár lassankint megküldi az eddig megjelenteket és bizton hisszük, hogy a kik Jókaiak e füzetes vállalat utján ismerkednek meg, Jókainak csak ép oly lelkes tisztelőivé valnak, mint a hogy pártolói vá lesznek magának a vállalatnak is. — Az egyes füzetek ára csak 20 krajczár.

Közgazdasági rovat.

Reformok a gazdág és iparosok általános hitelszövetkezetének.

A folyó évi május hó 26-án Budapestre egybehitt közgyűlés által megválasztott új igazgatóság felismerve hivatásának fontosságát s a nagy felelőséget melylyel a szövetkezet összes tagjai irányában tartozik, a szó-szoros értelmében nemes ambízióval fogott munkájához, és oly üdvös reformok keresztül vitelt határozta el, a melyeknek áldásos hatását a szövetkezet tagjai nemsokára tapasztalni fogják.

Mindenek előtt megválasztotta saját kebeléből elnökét Papp Elek országgyűlési képviselő személyében, kinek erélye és tapintatossága már a közgyűlésen jelen volt összes fioktelepek Vasadi Balogh Lajos gyurói vezérigazgatóul Kovács J. János kolozsvári földbirtokos lett megválasztva, kinek a kereskedelmi és pénzügyi szakmában való jártassága szintén ismeretes.

A felügyelő-bizottság Vasadi Balogh Lajos gyurói ez. ref. lelkészt választotta elnökül, kibn a nép érdekei megvédésében már hosszú évek során buzgalkodó szép tehetség tagot nyert az igazgatóság.

Az ekként alakult igazgatóság első teendője volt több tekintélyes bankoknál a visszszámítolási összekekötetést kieszközölni, s ez által a szövetkezetnek tekintélyt és terjedtebb üzleti forgalmat biztosítani.

Mialatt a központonban mindezek megtörténtek s az alapszabályok módosítása céljából közgyűlésileg kiküldött bizottság összült, a felügyelő-bizottság elnöke részéről felhívás intéztetett az egyes fioktelepekhez, melyben azokat összetartásra és saját jól felfogott érdekek tekintetében erélyes közreműködésre szollítja fel; — majd az egyes fioktelepek ügyvitelének, könyveinek, vagyonának felülvizsgálása végett számvizsgálókat küldött ki az igazgatóság.

Ily minőségben jelent meg f. hó 17-én Halason Melis Lajos központi osztályfőnök, ki a fioktelep számadásait és könyveit tételről-tételre átvizsgálván a 18-án délután egybehitt bizottsági ülésen megtette észrevételeit s az ugyanakkor felvett jegyzőkönyv hiteles másolatát az igazgatóság tájékoztatásra végett magával vitte. Kifogásolta hogy a szövetkezet pénzeiből a bizottság 2000 forintot az igazgatóság előleges értesítése nélkül árukba fektetett. Figyelmeztette a bizottságot, hogy más alkalmakkor hasonló szabálytalan eljárásoktól tartózkodják, mert rend nélkül üdvös eredmény semmiféle intézménytől sem várható. Azonban tekintettel arra, hogy a volt igazgatóság sem teljesítette eddig

az időszaki revíziót, nem vádolja e miatt a bizottságot, hanem elvárja, hogy a jelen bizottsági ülés határozatai mondja ki azt, hogy az árucarnok ezen két ezer forintot 8%-os kamataival együtt havonkénti bevételeikre képest a fioktelep pénztárába mihamarabb befizessék, s hogy ezután az árucarnok és a szövetkezet vagyona teljesen elkülönítve kezeltessek, végül, hogy a havi elszámolások minden hó 3-áig az igazgatóság pontossan beküldessenek.

Felvilágosította a bizottságot azon körülményről is, hogy a tavalyi részjegyek után azért esik oly csekély osztalék, mert a fioktelepek a pénzbeszámításokat pontosan nem eszközölték, hanem mintegy százezer forintnyi összeg minden kamatoztatás nélkül az egyes fioktelepeknél visszatartott; — ily körülmények között, hogy lehessen nagyobb osztalékra számítani, hisz azt még csak követelni sem lehet, hogy az igazgatóság kamatot fizessen vagy osztalékot adjon olyan pénzek után, a melyeket soha sem látott, s a melyek egyes fioktelepek árucarnokaiban kamatozás nélkül felhasználattak, esetleg vidéki lakarekokban elhelyeztettek, vagy pedig épen a pénztárnok fiokjában heverték.

Továbbá kijelentette, hogy ezután minden három hónapban revízió fog eszközölni s hogy az igazgatóság megbízásából folyó év augusztus havában ismét meg fog jelenni Halason, hogy a szövetkezet tagok gabonájának és borának elárúsítását megindítsa. Mindezek jegyzőkönyvbe vételén határozatot, hogy az osztályfőnök urnak előre tudatott lejártekor a közgyűlés egybehívassék, hogy a gabona és bor elárúsítás előnyei az összes részvényesek megismerhessék.

Cs. kir. szab. Adriai biztosító-társulat Triesztben.

Az 1888-dik év augusztóván a teherképesség próbaköve volt a biztosító intézetekre nézve. — Azok közé, melyek a próbát fenyesen kiállították, bátran sorolható az „Adriai biztosító-társulat“, mely azon erélyes vesztőség dacára, mely a jegybiztosítási osztályban érte, felette kedvező zárszámadással lehetett biztosítottai és részvényesei elébe. — Az „Adriai biztosító-társulat“ immár azon helyzetben van, hogy függetlenítheti magát egyik vagy másik biztosítási ág üzletfolyásától. — Nagy biztosítói tőkéi oly jövedelmet hoznak az említett társulatnak, melynek segítségével az egyensúly helyreállíthatja, ha egyik vagy másik üzletág vesztéssel járna. Az „Adriai biztosító-társulat“ 1888. évi zárszámadása igen tanulságos. Abból azon meggyőződés nyerhető, hogy csak oly kiváló és nagy tőkével bíró intézetek mint az Adriai biztosító-társulat állhatnak fenn rendíthetetlenül a jelenlegi verseny hullámzás közepette, míg fiatal, csekély rendkívüli tart. lélekkel ellátott intézeteknek létükért nehéz küzdelmeket kell víniok. — Az említett társulat közgyűlése f. év június 6-án tartott meg Triesztben s az ez alkaló mul bejártesztett 1888. évi igazgatósági jelentésből a következő legyesebb adatokat közöljük: I. Elektbiztosítási osztály. — Ezen biztosítási ág az „Adriai biztosító-társulat“ által különös előszeretettel ápolatik; korántsem folyamodik külsőleg sokatigérő és káprázató, de valószínűen üres kombinációk csabeszközéhez, hanem az egyenes és becsületes utat választja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztosítási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; arról fenyés tanúságot tesz az 1888. év: A kiállított kötvények kerek 10 és fél millió ft. tőke és 14,755 forint járadékra ragtak. A gyarapodás múlt év elleneben 4,779,330 ft. tőke és 8947 ft. járadékot tesz, a biztosítási állomány immár tehát az 50 millió forintot túlhaladta. — Ez 50,334,381 ft. tőke és 129,750 ft. járadékot tesz. A halál és élettel biztosításokért történt kifizetések ezen ágazatok mivelése óta 13,871,080 forint igényelték. A díjtartalék 750,550 ft. tál emelkedett és 9,793,653 ft. tál tesz. Az életbiztosítási osztály a nyerevénytel biztosítottakra eső rész levonása után 106,809 ft. 45 kr nyereséget mutat fel. II. Elemi (tűz-, szállítvány- és jegy) biztosítások. Míg az 1887-eben a tűzbiztosítás nagy vesztéssel járt, s a jegybiztosítási osztály díjbevétele 7,860,205 forintba rugott, vizsbiztosításokra 2,303,268 forint fordították. Károkkert 5,917,621 ft. fizetett, melyből 2,174,206 ft. a vizsbiztosításokra esik; ezenkívül 208,431 ft. meg függőben lévő károkkert tetetett felre. A díjtartalék a tűzbiztosítási ágban 1,475,641 ft. ra rug; a saját számlára maradt díjbevétele 50% kamattal teszi; a szállítványbiztosítás díjtartaléka 10,109 ft. tál tesz. Az időbeli díjak tarcája az elmúlt évben kerek 19 millió ft. tál ért el. A társulat fonnállása óta az összes forgalmi ágakban előfordult károkk fejében 148 millió ft. tál fizetett ki. A főzárszámadás 272,247 ft. 64 kr nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után részvényenkint 50 ft. osztalék kifizetése határozottat el. — Az értékpapírok nyereséget mutattak föl, — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetősen kedvezően zárult, holott a jegybiztosítás igen letemes vesztéssel járt. Ezen vesztőség főözö: azonban az előbbi években gyűjtött jegybiztosítási külön tartalék áll rendelkezésre, mely azonban csak részben vétetett igénybe, és az igazgatóság jónak találta a jévesztőség egy részét a tűzbiztosítások forgalmi többletéből főözni, úgy hogy a jegybiztosítás külön tartalékára meg 200,000 ft. új számlára előlrható volt. A három elemibiztosítási magasabb értéke által eredményezett nyereségy a számlába be nem vonatott, hanem az egész összeg, vagyis 169,433 ft. az árfolyam-tartalék emelésére fordítottat. A társulat tartalékai (a 4 millióft. levő részvénytőkén kívül), melyre 40 kamat — 1,600,000 ft. fizetett be) 1888. dec. hó végével a 12 millió ft. tál túlhaladja, és pedig az életbiztosítások tiszta díjtartaléka 8,844,863 ft., a tűzbiztosítások tiszta díjtartaléka 1,475,641 ft., a szállítványbiztosítás tiszta díjtartaléka 10,109 ft., a jegybiztosítás külön tartaléka 200,000 ft. az árfolyammozgások tartaléka 240,297 ft., az életbiztosítási ág külön nyereségy-tartaléka 250,000 ft. és az általános nyereségy-tartalékalap 1,055,129 ft. — Az Adriai biztosító-társulat már egy fél század óta van hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviselete, illetve magyarországi osztálya Budapestben báró P o d m a n i e k y Frigyes vezetése alatt áll.

Vasúti

menetrend.

Budapest felé:		Szabadka felé:	
Gyorsvonat délelőtt 10 ó. 31 p.	Személyvonat délután 12 ó. 01 p.	Gyorsvonat délután 3 ó. 33 p.	Személyvonat délután 5 ó. 28 p.
Vegyesvonat éjjel 1 ó. 05 p.	Vegyesvonat éjjel 2 ó. 59 p.		
Csatlakozás Kis-Körösön Kalocsa felé:			
Délelőtt 11 óra 37 percz. — Délután 5 óra 5 percz.			
Vasúti szállítási díjak.			
(Halasról Budapestre)			
Szemes 1 50 m/m. 26 ft 99 kr.	Bor 1 100 m/m. 45 ft 59 kr.	Gabona 1 100 „ 45 „ 59 „	Köszén 100 „ 27 „ 49 „
Szarvasmarha és sertés a feladásra kerülő darabszám és szabványosul alapján számittatik.			

Szerkesztői üzenetek.

Attilának Szabadkán. A kéziratalmaznál fogva csek jövő számaink valamelyikében kerülhet rá a sor. Jobb szeretnénk valami alkalmi csevegést Szabadkáról.

R. Gy. urnak Halas. Nem lehet, kérünk más valamit, — csak verset nem.

BUDAPESTI ÁRUTŐZSDE.

— Junius 22. —

A buza-üzlet nyugodt irányt követett. A kínálat meglehetősen nagy volt, ezzel szemben malmok eleintén tartózkodók voltak és árengedményeket akartak elérni, a mi azonban nem sikerült nekik. Egyéb gabonanevekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. Eladatott:

A hivatalos effektív árak:

		frtól	frt
Buza	ó bányai	—	—
	„ tiszavidéki	7.15	7.35
	„ pestvidéki	7.10	7.30
	„ fehérmegyei	7.15	7.35
	„ bácskai	7.15	7.35
Rozs	„	7.—	7.20
	„ északmagyarországi	—	—
Árpa	„ takarmány	5.90	6.10
	„ égetni való	6.30	6.80
Zab	„	—	—
	„ sörfőzdei	5.30	5.70
Tengeri	uj bányai	4.65	4.70
	„ másnemű	4.45	4.60
Köles	ó	5.25	5.55
	„	—	—
Képcze	„ kápuszta	—	—
	„ bányai	—	—

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
VANISS KÁRCLY.

Grósz Mór izr. tanító
tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a szünetben gymnasiumi tanulóknak és másoknak, lakásán (fő-
uteza 1528. sz.) a német nyelvben magánoktatást ad.

Árverési hirdetmény.

Halas város tulajdonát képező 4. számú u. n. Nyáry-fele bolthelyiség és lakás akként, hogy birtokba adás előtt a szükséges átalakítás város által eszközöltetni fog — folyó évi **június hó 24-ik napján** hétfőn délelőtt 9 órakor a közpénztári hivatalban tartandó nyilvános árverésen 6 évi időtartamra bérbe fog adatni, miről a bérelni szándékozók ezennel értesítettek.

Kikiáltási ár 450 frt — melynek 20 %-a vagyis 90 frt banatpénzül árverés kezdetekor letendő.

Részletes feltételek a főjegyzői hivatalban bárki által megtekinthetők.

Halason, 1889. június 18-án.

Vári Szabó István,
polgármester.

Új találmány.

Mely a cimbalom zenge- (rezonancia) tető felszabadításából áll.

A régi szerkezetű tető 4 lécczel 30 csavarral a zenge-tetőt a tőkere szorította s rezgését elnyomta.

Ez új találmány a hang tisztaságát és erejét körülbelül 25-30%-kal növelte.

Feltalálók a régi szerkezetű cimbalmok átalakítását is elvállalják; de a munkát az átalakítást pontos elkészíthetése céljából tízennégy nappal előbb kérjük bejelenteni, vagy beküldeni.

Találmányunkra 11440. szám alatt szabadalmat nyervén, az elkészítés, vagy átalakítás kizárólagos tulajdonunkat képezi.

Az új találmány műhelyeinkben megtekinthető.

Rajzokat és leírást ingyen küldünk.

Varju K. és Horváth J.

hangszeresek

Budapest, Erzsébet-körut 2.

Kiadó bolthelyiség.

Vanyur Józsefnek a huspiacson lévő házában folyó évi november hó 1-től kezdve számbandó három évre egy bolthelyiség kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal Halason.

Magyar vörös-kereszt sorsjegyek

évenként 3 huzás.

Főnyeremény: 25000 frt — 15000 frt — 10000 frt.

Legközelebbi huzás f. é. július 1-én.

A dunavecsei takarékpénztár által az 1883. évi XXXI. törvényzikk értelmében kibocsájtott részletivek alapján fenti sorsjegyek a következő előnyös fizetési feltételek mellett szereshetők:

1 drb	17 havi	1 firtos	részletre
2 „	24 „	1.50	„
3 „	28 „	2 firtos	„
5 „	33 „	3 „	„
10 „	33 „	6 „	„
20 „	36 „	11 „	„

Minden sorsjegy két részből áll u. m. a sorsjegyből és egy nyereményszelvényből; ha tehát egy sorsjegyre a legkisebb nyeremény esik, úgy az kifizettetik, a sorsjegy visszavétetik, a **nyereményjegy pedig visszaadatik**; ezen nyereményszelvény a következő nyereményhuzásokon még részt vesz és ennél fogva egy **fő- vagy nagyobb melléknnyereménnyel kisorsoltathatik**.

Minden nyeremény a dunavecsei takarékpénztár által készpénzben kifizettetik.

Megrendeléseket elfogad:

Spitzer Salamon

aranyműves

Halason.